

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

KEREITE YA 12

SESOTHO PUO YA TLATSETSO YA BOBEDI (SAL)

PAMPIRI YA 1 (P1)

PUDUNGWANA 2013

FREE STATE

MATSHWAO: 120

NAKO: dihora tse 2½

Pampiri ena e na le maqephe a 15.

DITAELO LE DIKELETSO HO MOHLAHLOBUWA

1. Pampiri ena e arotswe dikarolo TSE NNE, e leng:

KAROLO YA A:	Tekokutlwisiso	(30)
KAROLO YA B:	Kgutsufatso	(10)
KAROLO YA C:	Thutapuo le tshebediso ya puo	(60)
KAROLO YA D:	Dingolwa	(20)
2. Bala ditaelo TSOHLE ka hloko.
3. Araba dipotso TSOHLE.
4. Qala karolo ka NNGWE le e NNGWE leqepheng le LETJHA.
5. Seha mola qetellong ya karolo e nngwe le e nngwe.
6. Nomora dikarabo tsa hao jwalo feela kaha dipotso di nomorilwe pampiring ya dipotso.
7. Tlola mola dipakeng tsa dikarabo tsa hao.
8. Ngola ka mongolo o makgethe mme o balehang.
9. Tsepamisa maikutlo haholo mopeletong le popong ya dipolelo tse nepahetseng.
10. O eletswa ho sebedisa nako ya hao tjena:

KAROLO YA A:	metsotso e 45
KAROLO YA B:	metsotso e 25
KAROLO YA C:	metsotso e 45
KAROLO YA D:	metsotso e 35

KAROLO YA A: TEKOKUTLWISISO

Karolong ena o nehlwe mefuta e mmedi ya ditema. Bala tema e nngwe le e nngwe ka hloko o nto araba dipotso tsohle tse botsitsweng hodima yona.

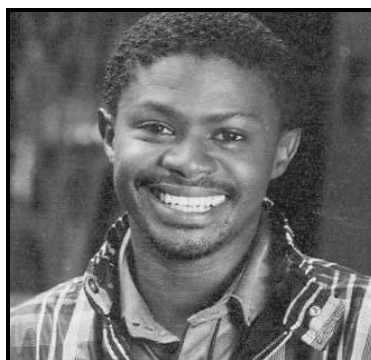
POTSO YA 1

Bala tema ena e latelang ka hloko, ebe o araba dipotso tse hlahang tlasa yona. Araba ka lentswe le le leng feela moo ho hlokehang, ntle le haeba potso e hloka tlhaloso kapa karabo e teletsana.

TEMA YA A

MOLEMO WA HO SEBETSA KA THATA

Ka mora hore Kagiso Modupe a qete lengolo la materiki ka selemo sa 2002, batswadi ba hae ba ile ba hloleha ho mo isa yunibesithing ho ya ntshetsa dithuto tsa hae pele. Ntatae o ne a sebetsa ofising ya ngaka ya meno a etsa meno a maiketsetso, ha mme yena a ne dula hae. Ka baka la ho hloka tjhelete, batswadi ba hae ba mo fumanela mosebetsi femeng ya Kellogg's, hona Kwa-Thema. O ne a paka mabokose mme ha e ne e se ka ho sebetsa ka thata le boitelo, a ka be a ntse a sebetsa moo.

Kagiso o ne a sa thabele bophelo boo, ke kahoo a ileng a boloka tjhelete ya ho ya yunibesithing. Mosotho o ne a nepile ha a re mohale wa sebele o tswa maroleng, Kagiso o ile a etsa tsohle, a rekisa dipompong le ho hlophisa meketjana bakeng sa ho bokelletsa tjhelete. Eitse ha a se a bokeeditse tjhelete, a ya Yunibesithing ya Johannesburg. O ne a sa bolella batswadi ba hae. Kgwedding tsa pele tsa 2005 o ile a etsa eka o sa sebetsa empa e ne e se e le moithuti wa lemo sa pele ya ithutelang lengolo la *Bachelor of Science*. O ne a ikemiseditse ho ba ngaka.

'Leshano la ka le ile la hlahela mohla batswadi ba ka ba neng ba tseba nnete. Ba ile ba e ba motlotlo ka nna empa ba hloka kutlwisiso ya hore hobaneng ke ile ka pata ntho e kgolo hakaalo. Ba ile ba ba ba adima tjhelete ho nthusana ho patala sekolo,' ho realo sebakadi sena sa *Scandal* ha se hopola morao. Kagiso kajeno o qetile lengolo la *Sports Psychology*.

Ke ntho e ntle hore ebe o kgethile sekolo ho na le ho paka mabokose. Ha a se a le Yunibesithing ya Johannesburg o ile a tseba ka *Song and Dance Club*, mme a e kenela. Ka moputso oo a neng a o fumana moo, o ne a lefella dithuto tsa hae tsa yunibesithi. Empa kaha ho robala ke ho fetoha, Kagiso o qetelletse a se a rata ho ba sebakadi sa ditshwantshiso. Ke ka hona re mo bonang mona moo a leng teng kajeno.

Kagiso o hopola lelapa labo le mofuthu le bileng le tletse lerato ha a na le batswadi ba hae, moholwane le kgaitsemi ya hae. O motlotlo ha a hopola tsa bonyaneng; ha a ne a ilo kuta moriri le ntatae moo bobedi bo neng bo kutwa lekorwana.

Ho nahana ka sehlopha sa ntatae sa bolo seo a ileng a se bapalla ho a mo thabisa. 'Minolta City e ne e hlola hangata. Ke ne ke bapala ka ho le letona. E, ho ba le ntate wa mokwetlisi ho molemo. Ke bapetse ho tloha ho ba ka tlasa lemo tse 12 ho fihlela ke geta sekolong se phahameng.'

[E qotsitswe le ho hlophiswa ho tswa makasineng wa *Bona* wa Loetse 2012]

- 1.1 Kagiso o ne a qete lengolo la materiki neng? (1)
- 1.2 Ha habo Kagiso ke hokae? (1)
- 1.3 Ke bomang ba ileng ba fumanela Kagiso mosebetsi femeng ya Kellogg's? (1)
- 1.4 Sehlopha sa bolo ya maoto seo Kagiso a neng a se bapalla se bitswa eng? (1)
- 1.5 Bolela phapano diketsong tsa batswadi ba Kagiso mohla ba fumanang hore o se a kena yunibesithi le mohla a neng a pasa lengolo la materiki. (2)
- 1.6 Akaretsa ka ntlha tse pedi molemo wa ketso ya Kagiso ya hore a tlohele mosebetsi a ye yunibesithing. (2)
- 1.7 Bolela hore polelo e latelang ke NNETE kapa MAFOSI. Fana ka lebaka bakeng sa karabo ya hao. (2)
- Batswadi ba Kagiso ba ne ba sa rate hore a ye yunibesithing. (2)
- 1.8 Maelana ana, '*ho robala ke ho fetoha*' a bolela hore motho o lokela ho ...
Kgetha karabo e le nngwe e nepahetseng ho tse latelang. (2)
- A fetoha ha a robetse.
B fetola maikutlo.
C robala a fetoha.
D fetohela maikutlo. (2)
- 1.9 Ketso ya Kagiso ya ho latella ho ya yunibesithing leha a ne a se a sebetsa, e bolela hore ke motho ya jwang? (2)
- 1.10 Ho ya ka wena, ho ka be ho etsahetse eng hoja Kagiso a se ke a leka ditsela tsa ho iphumanela tjhelete ka ho sebetsa mesebetsinyana e ka thoko ha a le yunibesithing? (2)
- 1.11 Ho ya ka wena, ebe ho nepahetse hore Kagiso a se ke a tsebisa batswadi ba hae ha a ne a ya yunibesithing? Fana ka lebaka bakeng sa karabo ya hao. (2)
- 1.12 Na o ka re pale ee ya bophelo ba Kagiso e na le qetelo e thabisang? Fana ka lebaka. (2)

[20]

TEMA YA B: BOKGONI BA HO BOHA

Boha tema ena e latelang ka hloko, ebe o araba dipotso tse botsitsweng hodima yona. Araba ka lentswe le le leng feela moo ho hlokehang, ntle le haeba potso e hloka tlhaloso kapa karabo e teletsana.

Letlotlo
la dilemo tse
80

Bomme ba tshepa **Castor Oil** bakeng sa ho hlwekisa mmele le ho pipitlelwa.
Hercules Castor Oil e na le tatso tse fapaneg.

HERCULES

CASTOR OIL

KASTORILE TLHAHO

LAMUNU

SETROBERI

TJHOKOLETE

[E qotsitse le ho hlophiswa ho tswa makasineng wa *Bona* wa Pudungwana 2012]

- 1.13 Fana ka lebitso la sehlahiswa se bapatswang mona. (1)
- 1.14 Ntle le tatso ya tlhaho, fana ka tatso e le nngwe eo sehlahiswa se bapatswang se hlahiswang ka yona. (1)
- 1.15 Baphatlalatsi ba ikemiseditse ho hohela bomang ka papatso ee? Fana ka lebaka la karabo ya hao. (2)
- 1.16 Hobaneng ha lentswe 'Castor Oil' le ngotswe ka mongolo o moholo ho feta e meng? (2)

- 1.17 E be ke hobaneng ha babapatsi ba kgethile ho sebedisa lelapa le shebahalang le thabile tjee? (2)
- 1.18 Polelo ee e reng 'Bomme ba tshepa Castor Oil,' ke NTLHA kapa ke MOHOPOLO feela? Fana ka lebaka bakeng sa karabo ya hao. (2)
[10]

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA A: 30

KAROLO YA B: KGUTSUFATSO

POTSO YA 2

Bala tema e latelang ebe o e kgutsufatsa ka dintlha tse SUPILENG tsa bohlokwa tseo bapalami ba ditekesi ba lokelang ho di ela hloko ha ba batla ho tsamaya ba bolokehile ka ditekesi.

1. Dintlha tsa hao di be ka sebopeho sa dipolelo tse hlahlamanang.
2. Leka ho sebedisa mantswe a hao.
3. Nomora dipolelo tsa hao ho tloha ho 1 ho isa ho 7.
4. Palo ya mantswe e se fete mantswe a 60.
5. Bontsha PALO YA MANTSWWE qetellong ya kgutsufatso.

TEMA YA C

HO TSAMAYA O BOLOKEHILE KA DITEKESI

Ditekesi di tsamaisa batho ba bangata ho tloha e sa le hoseng, ha di na nako ya batho ba tsohang lata. Ka mehla fihla renkeng ka nako. Emela tekesi hore e eme tsi! pele o palama.

E ka nna ya o hata kapa wa wa ebe o tswa kotsi. Bakganni ba ditekesi ba tlosa makoloi ka potlako.

Se palame o ntse o pepile thoto ya hao. E behe ka morao moo ho behwang thoto. Ha o e behile pela hao kapa hodima hao, e ka baka kotsi ha tekesi e ka ema ka potlako. Itlame hantle ka mabanta a tshireletso ha o se o dutse. Mabanta ao a tla o sireletsa ha kotsi e hlaha. Dula setele ha o kena ka tekesing. Ha o ntse o sisinyeha o ka baka kotsi, haholo ha o dutse pela mokganni, mme batho ba bangata ba tswa kotsi.

Bakganni ba beisa ka ditekesi kapa ba kganne ba bapile. Se ntshetse matsoho ka ntle ha o dutse pela fesetere. O ka tshoha wa tswa kotsi ha di fetana. Ha tekesi e emisa, bapalami ba tatela ho theoha ba sa fanane sebaka. E ba le mamello mme o emele ba bang ho tswa pele.

[E qotsitswe le ho fetolelwa ho tswa makasineng wa *Huisgenoot* wa Loetse 2009]

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA B: 10

KAROLO YA C: THUTAPUO LE TSHEBEDISO YA PUO

POTSO YA 3: SEBOPEHO SA MANTSWE LE MOELELO WA ONA

Bala tema ena e latelang ka hloko o nto araba dipotso tsa thutapuo tse thehilweng hodima yona.

TEMA YA D

CHIKANO O ETELA KATRIENA

Ka bona bosiu boo Chikano o ne a tshwerwe ke bodutu, mme a ikemisetsa ho etela kgarebe e bitswang Katriena. Ha Chikano a fihla sebakeng seo, a makatswa ke ho bona hore ngwanana eo o dula sebakeng sa barui, se sa lokeleng mofutsana ya kang Katriena tjena. Ha a fihla, ba akana. E ne e se motho ya ruileng, empa o ne a bina hoteleng ka mehla. E ne e le sebaka se setle, se kgabileng ka meaho e meholo, e mesweu, e metle e bileng e potapotilweng ke difatjana tse talana. Ntlo ena Katriena o e reketswe ke moetapele ya bitswang Mphafudi.

[E qotsitswe le ho hlophiswa ho tswa bukeng ya *Sehlekehleke sa Deidro* ya VT Masima]

- 3.1 Nehelana ka **bongata** ba mantswe a ka masakaneng dipolelong tse latelang. Ngola nomoro le karabo feela.
- 3.1.1 Chikano o qetile (letsatsi) a mararo a le moo ha Katriena. (1)
- 3.1.2 Sebaka seo se ne se sa tshwane le (sebaka) tse ding. (1)
- 3.2 Lentswe '*sefatjana*'. Ke nyenyefatso ya '*sefate*'. Isa mantswe a ngotsweng ka botsho dipolelong tse latelang ho **nyenyefatso**. Ngola nomoro ya potso le karabo feela.
- 3.2.1 **Motho** ya kang Katriena ha a lokele ho dula sebakeng seo. (1)
- 3.2.2 Katiena e ne e sa le **kgarebe** e dilemo di tlase. (1)
- 3.3 Tlatsa sekgeo se siilweng dipolelong tse latelang ka lentswe le nang le moelelo o latolanang le wa mantswe a ntshofaditsweng.
- 3.3.1 Ha Chikano a etela Katriena e ne e se **bosiu**, e ne e le ... (1)
- 3.3.2 Meaho ya matlo e ne e se **mesweu**, e ne e le ... (1)
- 3.4 Fetolela mantswe a ka masakaneng sebopehong se nepahetseng. Ngola dipolelo tsena hape.
- 3.4.1 Chikano o rata matlo a (-holo). (1)
- 3.4.2 Barui ba dula sebakeng se (-tle). (1)

- 3.5 Ngola dipolelo tse latelang hape empa o lokise sebopeho sa mantswe a ka masakaneng.
- 3.5.1 Chikano o ile a makala ha a fihla (kgarebe) eo. (1)
- 3.5.2 Ha Chikano a kena (ntlo) a fihla a aka Katriena lerameng. (1)
- 3.6 Kenya **mahokedi** a siilweng dipolelong tse latelang. Ngola nomoro ya potso le karabo feela.
- 3.6.1 Chikano le Katriena ... sebetsa mmoho. (1)
- 3.6.2 Meaho ... potapotilweng ke difate e a rateha. (1)
- 3.7 Qetella dipolelo tse latelang ka ho fana ka **botona** ba mantswe a ngotsweng ka botsho dipolelong tse latelang. Ngola nomoro le karabo feela.
- 3.7.1 Chikano e ne e se **kgarebe**, e ne e le ... (1)
- 3.7.2 Katriena o ne a sa etelwa ke **ngwanana** e mong, o ne a etetswe ke ... (1)
- 3.8 Bopa lentswe le le leng bakeng sa dipolelwana tse ngotsweng ka botsho. Ngola nomoro ya potso le karabo feela.
- 3.8.1 Katriena e ne e le **motho ya binang**. (1)
- 3.8.2 Chikano yena e ne e le **motho ya ruileng**. (1)
- 3.9 Nehelana ka lentswe le emelang lebitso le ngotsweng ka botsho polelong e nngwe le e nngwe ya tse latelang.
- 3.9.1 Katriena ha a bone **ntja** eo, empa ... e a mmona. (1)
- 3.9.2 Chikano o ne a tseba **Mphafudi**, leha ... a ne a sa mo tsebe. (1)
- 3.10 Nehelana ka mantswe a nang moelelo o tshwanang le wa mantswe a ngotsweng ka botsho dipolelong tse latelang. Ngola nomoro ya potso le karabo feela.
- 3.10.1 Chikano o ile a **etela** kgarebe e bitswang Katriena. (1)
- 3.10.2 Chikano ha a fihla, a **akana** le Katriena. (1)
- [20]

POTSO 4: SEBOPEHO SA DIPOLELO LE TSHEBEDISO YA TSONA

Bala tema e latelang ka hloko o nto araba dipotso tsa thutapuo tse thehilweng hodima yona.

TEMA YA E

TORO YA MANANA MKATA

Manana Mkata ke ngwana wa ho fela baneng ba supileng. O hodisitswe ke batswadi ka bobedi, ba nnetefaditseng hore o phela hantle empa a sa itlohella. Batswadi ba hae ba ne ba rata hore a sebetse ka thata. Esale a batla ho ba titjhere ha a ntse a hola, ho ne ho se na se seng seo a neng a se rata. Ha a le dilemo tse 14 a ya ho titjhere ya hae ya sekolo sa Sontaha, yaba o mo jwetsa hore le yena o batla ho ruta. Na o ne a ka hana?

Titjhere e ne e sa makala hobane o ne a tseba buka e rutang tumelo ka hlooho. A hla a dumela hore Manana e tla ba titjhere e nepahetseng. O ne a thabela bana haholo. Ho tloha moo, a ruta sekolong sa Sontaha mme a natefelwa ka nako tsohle.

[E qotsitswe le ho hlophiswa ho tswa makasineng wa *Bona* wa Pudungwana 2012]

- 4.1 Fetolela polelo e latelang ho puopehelo.

Manana a re ho titjhere, 'Le nna ke batla ho ruta'.

Qala polelo ya hao ka mantswe ana: **Manana a jwetsa titjhere ...** (2)

- 4.2 Ipopele dipolelo ka mantswe a latelang:

4.2.1 ya ratang (2)

4.2.2 e tsebang (2)

- 4.3 Polelo ena, '*Titjhere e ne e sa makala*', e kganyetsong/tatolong. Fetolela polelo e latelang **kganyetsong/tatolong**.

Manana o ne a sebetsa ka thata. (2)

- 4.4 Kopanya dipolelo tse latelang ka mantswe a ka masakaneng ho bopa polelo e le nngwe.

4.4.1 Ke ngwana wa ho fela lapeng. Ke sebetsa ka thata. (empa) (2)

4.4.2 Titjhere e a dumela. Titjhere e tseba Manana. (hobane) (2)

- 4.5 Ngola polelo ena hape, empa o e qale jwalo ka ha o bontshitswe.

Manana o thabela **bana** haholo.

Qala polelo ena ka mantswe ana: **Bana ba ...** (2)

4.6 Ngola polelo ena hape empa o e qale jwalo ka ha o bontshitswe.

Manana o a tsamaya.

Qala polelo ka mantswe ana: **Hosane Manana** ... (2)

4.7 Polelo ena, '*Na o ne a ka hana?*' e sebopehong sa potso. Bopa dipolelo tse sebopehong sa **potso** ka ho sebedisa tse latelang.

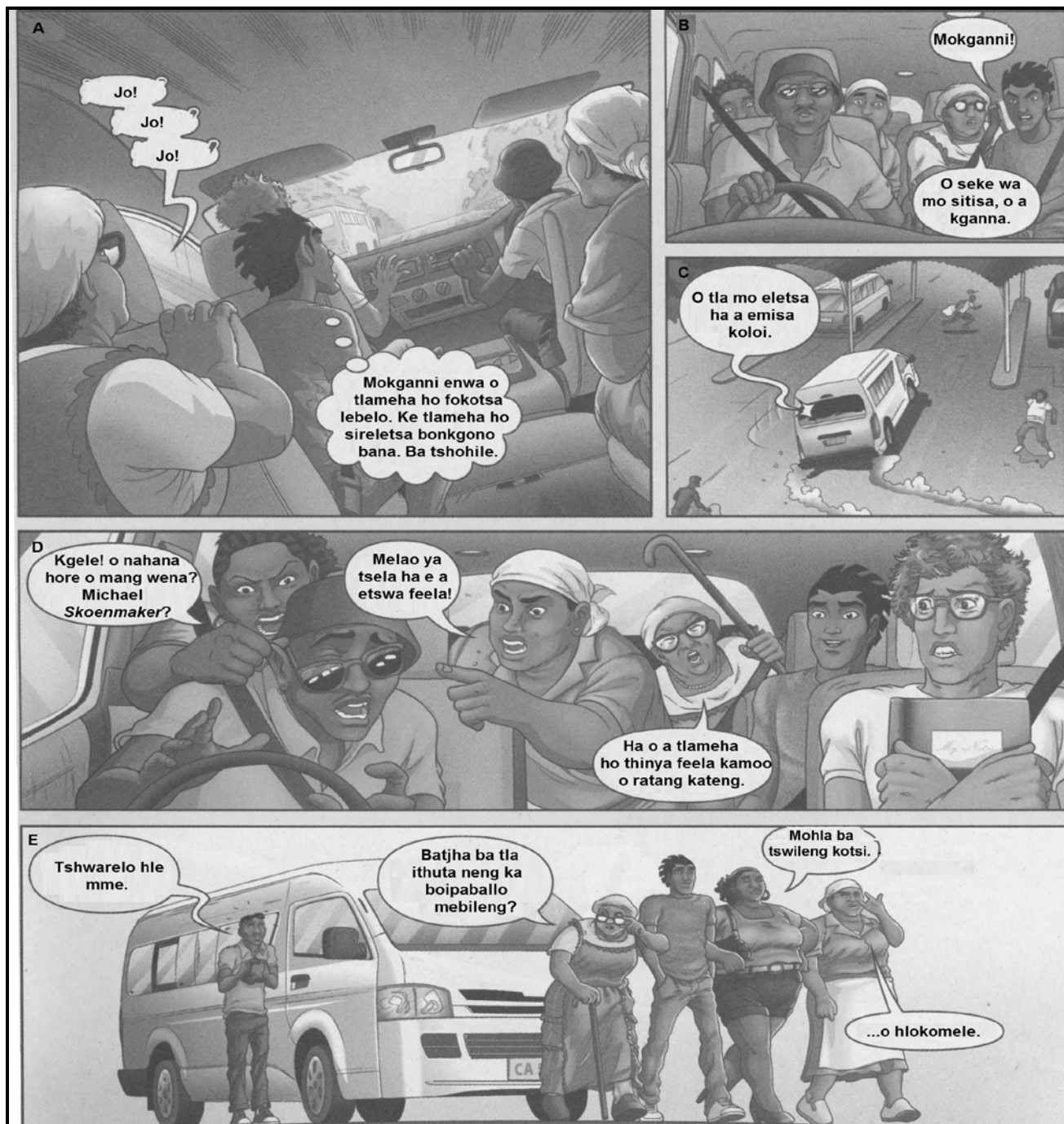
4.7.1 Manana o natefelwa ka nako tsohle. (2)

4.7.2 Batswadi ba hae ba rata ho sebetsa. (2)
[20]

POTSO YA 5: TEMOHO E HLOKOLOSI YA PUO

Bala le ho boha tema ena e latelang ka hloko, ebe o araba dipotso tse botsitsweng hodima yona. Araba ka lentswe le le leng feela moo ho hlokehang, ntle le haeba potso e hloka tlhaloso kapa karabo e teletsana.

TEMA YA F

[E qotsitse le ho hlophiswa ho tswa ho *Supa Strikas*]

5.1 Sheba Foreime ya D.

Banna ba ka koloing ba bakae ka palo?

(1)

5.2 Sheba Foreime ya E.

Nkgono ya hlahellang mona o tshwere eng ka letsohong le letona? (1)

5.3 Sheba Foreime ya D.

Banna ba hlahileng mona ba rwetse diborele ka bobedi. Phapano ya diborele tseo ke efe? (2)

5.4 Sheba Foreime ya C

Ke eng e pakang hore koloi ena e tsamaya ka lebelo le phahameng? Fana ka lebaka le le leng feela. (2)

5.5 Sheba Foreime ya D

Batho ba bonahalang ba halefile moo ke basadi. Mongodi o hlahisa basadi e le batho ba jwang? (2)

5.6 Ha o ne o le e mong wa bapalami, na o ne o tla hlola o palama tekesi eo hape? Tshehetsa karabo ya hao ka lebaka. (2)

[10]

POTSO YA 6: HO LOKISA DIPHOSO

Bala tema e latelang ebe o lokisa diphoso (tse kang tsa puo, tsa mopeleto, tsa matshwao a puo le moo ho sebedisitsweng puo esele eo e seng Sesotho) tse hlahelang ho yona. Seha mola moo o lokisitseng diphoso.

TEMA YA G

Motswalle waka o nkgothaleditse ho sebetsa ka thatha hore ke atlehe mafelong a selemo. ho atleha ha se lucky. o lokela ho tela tsohle, o behelle dintho tse ka o sitisang ka thoko. Menate yo hle e ka o lahlisang ho fihlella sepheo sa hao o e behelle ka thoko hobane nako ya yona e a tla. qala Pele ka tsa bohlokwa, tse ding dintho di tla latela

[E qotsitswe le ho hlophiswa ho tswa makasineng wa *Bona* wa Loetse 2012]

[10]

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA C: 60

KAROLO YA D: DINGOLWA

MAKUMANE A THATA A BOPHELO – JM Maqubela

Ho botsitswe dipotso tse nne karolong ena. Araba potso e le NNGWE e itshetlehileng bukeng e le NNGWE eo o ithutileng yona.

POTSO YA 7: HOBANENG, MME?

Bala qotso ena ebe o araba dipotso tse itshetlehileng hodima pale kaofela.

Molahlehi a dula fatshe haufi le monyako. A boela a tonela lemati mahlo. A hlahloba hempe eo a neng a e apere. Letsoho le letshehadi a le atametsa haufi le sefahleho sa hae. A tadima letshwao la ente le hlabilweng letsohong lena. E ne e le letheba le kang leqeba la kgale. Leqeba lena le ne le bonahala eka ke leihlo le shebileng hore na Molahlehi enwa o nahanang ka lona. Ka lehlakoreng le leng Molahlehi a le tadimetse bora. A nahana le ho kgaola letsoho lena. A ipotsa le hore na hobaneng ha a ile a amohela sepeiti sena se mo kentseng ka hara tebetebe ena. Kajeno o nketswe ditokelo tsa hae tsa boahi naheng ya habo. O bitswa letswantle. A ye kae jwale?

- 7.1 Lebitso la Molahlehi le hlahellang lengolong la hae la tswalo ke mang? (1)
- 7.2 E ne e le dilemo tse kae Molahlehi a ne a qetele ho ya Lesotho? (1)
- 7.3 Molahlehi o ne a qosetswa eng lekgotleng la dinyewe? (1)
- 7.4 Molahlehi o ne a dula le mang nakong eo a ntseng a le Lesotho? (1)
- 7.5 Hlalosa ka bokgutshwane se ileng sa etsahala hore Molahlehi a qetelle a fumane ente ya ka Lesotho. (2)
- 7.6 Bolela phapano dipakeng tsa fane ya Ponto le ya Patsi ho ya ka ditaba tsa palekgutshwe ena. (2)
- 7.7 Mophetwa wa sehlooho palekgutsweng ee ke mang? Fana ka lebaka la karabo ya hao. (2)
- 7.8 Ketso ya motjhutjhisi ya ho dumella Molahlehi ho hlalosa tsa bophelo ba hae kgetlo la bobedi e o bontsha eng ka tsamaiso ya makgotla? (2)
- 7.9 Menahano ya Molahlehi ha a ne a dutse ka mora lemati la ditshepe e mo hlalosa e le moahi ya jwang? (2)
- 7.10 Ngwana wa ho fela wa Molahlehi ha a bona ntatae ka lebokoseng la dinyewe, o ile a tla ho yena a matha. Sesosa sa ketso ee ke sefe? (2)
- 7.11 Ke nnete kapa mafosi hore bophelo ba Molahlehi bo senyehile ka lebaka la ho nyamela ha ntatae? Fana ka lebaka la karabo ya hao. (2)
- 7.12 Ebe seo Molahlehi a neng a se qosetswa e ne e le ntho e kgolo e ka isang motho tjhankaneng ho ya ka wena? (2)

[20]

POTSO YA 8: MPHO E MAKATSANG

Bala qotso ena ebe o araba dipotso tse itshetlehileng hodima pale kaofela.

Ka tsatsi le latelang ha Teboho a tsoha a fumana lengolo le ngotsweng ke ntatae le behilwe hodima dibuka tsa hae tsa sekolo mme tjhelete e kaalo ka diranta tse mashome a mahlano e phuthetswe ka lona. Ho ne ho ngotswe molaetsa o mokgutshwanyane, 'Teboho, nka tjhelete ena mme o nkele lebenkeleng ha o kgutla sekolong.' O ne a siile tsena ha a ya mosebetsing ka masa. Teboho a nka lengolo lena mme tjhelete a e kenya mokotleng wa hempe ya hae.

A boela a qamaka mona haufi le moalo wa hae. Qetellong a mathela ka phaposing ya ntatae, a hlahloba tafoleng le hodima moalo wa ntatae empa a se ke a fumana seo a neng a se lebeletse. Teboho o ne a batla molaetsa o hlalosang ka tse tshwanelang ho rekwa. Nakong ena Teboho o ne a tshwere diranta tse mashome a mahlano ka letsohong mme a saletswe ke ho phethisa thomo ya ntatae feela. Empa ka kelellong o ipotsa dipotso tse sa feleng. A reke eng lebenkeleng?

8.1	Lebitso la ntate wa Teboho ke mang?	(1)
8.2	Teboho o ile a ithutela lekala lefe la mosebetsi?	(1)
8.3	Mosuwe wa Teboho o ne a re ke nako e kae Teboho a sa tle sekolong, mohla ntate wa Teboho a neng a mo letseditse?	(1)
8.4	Lebitso la mosuwe wa Teboho e ne e le mang?	(1)
8.5	Hlalosa ka bokgutshwane hobaneng ha ntate wa Teboho a ile a bolella Teboho le mme wa hae ka dimpho tse ka diomfopong empa a hana ho ba bontsha tsona?	(2)
8.6	Ntate wa Teboho o mo nehile mpho e kgaolo di pedi. Ebe kgaolo tsee di fapana jwang? Fana ka dintlha tse pedi feela.	(2)
8.7	Maikemisetso a ntate wa Teboho ka ho boloka dimpho ho ramolao e ne e le afe?	(2)
8.8	Mophetwa wa sehlooho palekgutshweng ee ke mang? Fana ka lebaka la karabo ya hao.	(2)
8.9	Lebaka la ntate wa Teboho la ho roma Teboho lebenkeleng empa a sa mo bolella hore a reke eng ke lefe?	(2)
8.10	Ntate wa Teboho o bapetse karolo ya bohlokwa ho holeng le ho ruteheng ha Teboho. Fana ka lebaka bakeng sa karabo ya hao.	(2)
8.11	Ha e ne e ba ntate wa Teboho e ne e le ntate wa hao, o ne o tla ikutlwa jwang ka yena?	(2)
8.12	Ho lla ha Tlaleho mohla Teboho a fumanang lengolo la bosuwe, ho etsa hore o ikutlwe jwang?	(2)

[20]

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA D:	20
MATSHWAO OHLE A PAMPIRI ENA:	120